

A csesztvei Szent Márton-templom

2010 november 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Csesztve félezer lelkes kisközség a Cserhát nyugati szélén, Nógrád megye régi székhelye, Balassagyarmat közelében. Els?rangú nevezetessége az a XIX. századi nemesi kúria, amelyben Madách Imre élt feleségével, Fráter Erzsébettel 1844 decemberét?l 1853 szeptemberéig. Az ember tragédiájának szerz?je 1862 augusztusában, nem sokkal korai halála el?tt itt találkozott világhír?vé lett m?vének felfedez?jével és els? kiadójával, Arany Jánossal. Az udvarház irodalmi emlékmúzeumként látogatható.
A tatárjárás idejét?l történelmi szerepet játszó, öt évszázada Nógrádban honos Madách nemzetség a Tragédia írójának édesanyja, Majthényi Anna révén lett Csesztvén is birtokos. A Majthényiak a XVII. században jelentek meg a faluban, amelynek históriája szintén az Árpád-házi uralkodók koráig nyúlik vissza. Az 1812. évi egyház-látogatási jegyz?könyv szerint plébániatemploma 1212-ben épült, és a tatárok pusztították el. Oklevelekb?l ismerjük középkori földesurait – 1423-ban Salgai Miklós, 1439-ben Losonczy László, 1476-ban Gúti Országh Mihály, 1498-tól Werb?czy István –, a templom építésér?l azonban csak kései keltezés? írások szólnak. Egy sor jellemz? részlete alapján azonban bizton állíthatjuk, hogy a jelent?s hányadában gótikus épület már az 1300-as évek vége el?tt elkészült.
A falu fölé magasodó fennsíkon álló templom hajója inkább a faltömegében és egyes elemeiben, szentélye azonban egészében a csúcsíves korszak stílusjegyeit mutatja. A tizenegy méter hosszú, alig öt méter széles hajó két keresztboltozatú szakaszból áll, amelyet szokatlanul kés?i id?ben, a török hódoltság múltával fejeztek be, vagy inkább állítottak helyre régi formájában. Díszes déli kapuzatának faragott keretszárai ritka szép rajzolatú, középen függönyíves szemöldökk?ben találkoznak. Ugyanitt egy jóval régebbi, keskeny lándzsaíves résablak látható. A sötét bels? tér jobb megvilágítására 1952-ben vágták a tágabb ablakot, vele egy magasságban viszont el?került egy hasonlóan ívelt, középkori ablak is. Az igen jó arányú, négyszer négy méteres belter? szentély a nyolcszög öt oldalával záródik, körbefutó lábazattal, sarkain lépcs?s, faragott k? támpillérekkel. A hajóhoz enyhén csúcsos diadalív kapcsolja. Boltozatát öt borda nélküli fiók alkotja, déli és délkeleti oldalán két korai gótikus formájú k?bélletes ablak nyílik. A hajó északi oldalán a négyzet alaprajzú, dongaboltozatú öreg sekrestyébe léphetünk be, az újkori karzat fel?l pedig az 1757-ben épült, háromemeletes torony alatti átjárón lehet bejutni a templomba. (A XIV. századból megmaradt k? keresztel?kút a balassagyarmati Palóc Múzeum gy?jteményébe került.)
Az említett 1812-es kánoni vizitáció alkalmával feljegyezték, hogy az 1552-t?l 1594-ig török uralom alatt senyvedett Csesztve egyházát 1730-ban még t?zvész is pusztította. Ezután következett – több periódusban – a XVIII–XIX. századi renoválás és a templom berendezése. A szószék rokokó stílusú, aranyozott-színezett famunka, a bronzharangon az 1741-es évszám jelzi elkészültét. A templom véd?szentje, Szent Márton püspök a barokk f?oltár olajfestményér?l tekint le a közeli napokban az emlékének tisztelg? hívekre.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló